Satu Räsänen

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Lausunto

12.2.2018

Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2018, E 106/2017 vp

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää kuulemispyynnöstä ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Vaikuttamista EU:n tulevaisuutta luotaavaan työhön ja lainsäädäntövalmisteluun

EK pitää välttämättömänä, että Suomen EU-politiikka on strategista ja pitkäjänteistä ja että Suomi on aktiivinen toimija niin neuvostossa kuin komission ja parlamentin suuntaan.

Kokonaisvaltaisen EU-strategian tärkeys korostuu, kun todennäköisyys EU:n kehittämiselle monivauhtisesti on kasvanut. EU:n hajaantuminen ja heikentyminen ovat Suomen taloudelle riski. EU:n yhtenäisyyttä ja toimintakykyä on pyrittävä vahvistamaan kaikessa päätöksenteossa, kuitenkin toimivaltarajoja kunnioittaen.

Vuonna 2018 tehtävien eurooppalaisten päätösten vaikutukset voivat olla kauaskantoisia. Suomen on tärkeää olla muokkaamassa valintoja ja vältettävä marginalisoituminen kaikkia uudistuksia vastustavana jäsenmaana. Sisämarkkinat toimivat parhaiten niiden maiden kesken, jotka ovat mukana syvenevän integraation kaikilla osa-alueilla. Suomen kannalta edullisinta on pysyä integraation etujoukossa ja siten sisämarkkinoiden ytimessä.

Suomen puheenjohtajuuskauden ajankohta, syksy 2019, tarjoaa Suomelle tulevana puheenjohtajamaana erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa sekä Eurooppa-neuvoston strategiseen ohjelmaan että komission tulevaan työohjelmaan. Niillä luodaan ensi vuonna EU-politiikan painopisteitä viideksi vuodeksi eteenpäin. Tätä työtä varten Suomen tulee tämän vuoden aikana linjata omalta osaltaan EU:n toiminnan tulevia prioriteetteja ja pitkäntähtäimen tavoitteita sekä tehdä niihin liittyvää vaikuttamistyötä. Vaikuttaminen on syytä aloittaa hyvissä ajoin, jotta Suomelle tärkeät teemat olisivat mukana jo edeltävien puheenjohtajuuskausien ohjelmassa.

Samaan aikaan EU:n tulevaisuutta luotaavan työn kanssa etenee tärkeä valmistelu- ja lainsäädäntötyö. EU-vaikuttamisen on oltava tässäkin suhteessa ennakoivaa ja prioriteetit eri politiikkalohkoilla on valittava siten, että ne tukevat Suomen pitkäntähtäimen etuja mahdollisimman hyvin. Ottamalla sidosryhmät mukaan prioriteettien valintaan ja Suomen kantojen valmisteluun varmistetaan, että eri intressit huomioidaan riittävän laajasti.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Satu Räsänen 12.2.2018

Elinkeinoelämän EU-vaikuttamisessa korostuvia teemoja vuonna 2018

EK:n EU-edunvalvonnan keskiössä ovat vuonna 2018 lainsäädäntö- ja muut hankkeet, jotka tähtäävät jäsenmaiden ja EU:n alueella toimivien yritysten kilpailukyvyn parantamiseen, talouskasvusta huolehtimiseen ja työllisyyden kohentamiseen.

Elinkeinoelämän näkökulmasta tärkeitä edunvalvontakohteita ovat:

- digitaalisten sisämarkkinoiden strategian toimenpiteiden valmistelu ja päätöksenteko
- EU:n sosiaalista ulottuvuutta koskeva kehittämistyö
- EU:n monivuotiset rahoituskehykset
- digitaalisen liiketoiminnan verosääntöjen kehittäminen
- energiaunioniin liittyvä lainsäädäntö
- kiertotalouden toimintasuunnitelman keskeiset osa-alueet
- elinkeinoelämän näkemysten huomioiminen Britannian EU-eroneuvotteluissa
- Euroopan talous- ja rahaliitto EMU:n tulevaisuus (ml. pääomamarkkinaunionin toteuttaminen)
- vapaakaupan edistäminen sekä
- EU-sääntelyn toimivuus ja keventäminen.

EK:n agendalla ovat myös
- EU:n tulevaisuuskeskustelu
- vuoden 2019 eduskunta- ja Euroopan parlamenttivaalit
- syksyllä 2019 aloittavan komission ja Euroopan parlamentin sekä neuvoston painopisteet sekä
- Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmistelu.

EU:n **energiaunionin** lainsäädäntötyö kaudelle 2021-2030 eteni viime vuonna vahvasti huolimatta USA:n muuttuvan energia- ja ilmastopolitiikan aiheuttamasta epävarmuudesta myös kansainväliseen ilmastopolitiikkaan. Kaikki keskeiset lainsäädäntöehdotukset olivat parlamentin ja neuvoston käsittelyssä vuoden 2017, ja päätökseen asti etenivät päästökauppa- ja taakanjakodirektiivit sekä mm. hiilinieluja koskeva LULUCF-asetus. Alkuvuonna 2018 parlamentin ja/tai neuvoston viimeistelyssä ovat uusiutuvan energian ja energiatehokkuusdirektiivit, sähkömarkkinasääntely sekä energiaunionin hallintomalli. Kevättalvella alkavat näistä trilogi-neuvottelut. Elinkeinoelämä tavoittelee energiaunionin hankkeissa vähähiilisen, kustannustehokkaan ja monipuolisen energiantuotannon ja -käytön sekä investointien edellytysten paranemista.

Jäsenmaiden metsien hiilinielun vertailutason määrittely (2018-2019) ja uusiutuvan energian direktiivin bioenergian kestävyyttä koskevat linjaukset eivät saa vähentää tai sanktioida kansallisesti määriteltyjä kestäviä metsien hakkuumahdollisuuksia kasvavan biotalouden tarpeisiin. Energiatehokkuudessa tulee pitäytyä indikatiivisissa EU- ja kansallisissa tavoitteissa, jotta toimeenpano olisi mahdollisimman kustannustehokasta. Tämän lisäksi uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden EU-tasoisten tavoitteiden joustava toimeenpano tulee sallia ilman direktiivien tai hallintomallin kautta tulevia jäsenmaakohtaisia sitovia tavoitteita tai toimia. Sähkömarkkinoiden uudistamisessa niiden toimintaa tulee vahvistaa ja on pyrittävä uusiutuvan energian tuotantotuista kohti markkinaehtoista, päästökauppavetoista energiajärjestelmää.

Satu Räsänen 12.2.2018

Kiertotaloutta tulee edistää markkinalähtöisesti ja aiheeseen liittyvää sääntelyä on syytä tarkastella kokonaisvaltaisesti. Ei tule luoda päällekkäisiä ja ristiriitaisia säädöksiä, vaan pitää pyrkiä selvittämään mahdollisia ristiriitakohtia ja purkaa niistä aiheutuvia ongelmia. Kokonaiskuvan säilyttäminen ja eri sektoreiden välisen yhteistyön helpottaminen ovat hyvin tärkeitä. Vuonna 2018 komissio julkaisi kiertotaloudetta koskevan lainsäädäntöpaketin, jossa oli mukana muovistrategian lisäksi mm. tiedonanto tuote-, jäte- ja kemikaalilainsäädännön rajapintojen tarkastelusta ja mahdollisten ongelmakohtien identifioimisesta. Entistä enemmän nousee esiin myös toive jakaa tietoa esimerkiksi tuotteiden materiaalisisällöistä ja ympäristövaikutuksista kuluttajille ja kierrättäjille.